

Γάμοι ομοφυλοφίλων - Δικαίωμα!

Αγαπιούνται και θέλουν να παντρευτούν. Ανήκουν, όμως, στο ίδιο φύλο και έτσι αυτός ο γάμος δεν μπορεί να γίνει. Τουλάχιστον όχι στην Ελλάδα...

της Παυλίνας Εξαδακτύλου, pavlinaex@gmail.com

Απόγευμα Τετάρτης ανεβαίνω βιαστικά την Αγίας Σοφίας προς την οδό Φιλίππου. Το ραντεβού με κάποια από τα μέλη της Σύμπραξης Κατά της Ομοφυλοφοβίας είναι στις 7. Βρίσκω την οικοδομή που αναζητώ. Απαπαλαιώνεται. Η στριφογυριστή σκάλα οδηγεί στην πόρτα της Σύμπραξης. Οι τοίχοι έχουν αποκτήσει μια ιδιότυπη ταπετσαρία γεμάτη από αφίσες για την οικολογία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, το πανόραμα ομοφυλοφιλικών ταινιών. Πατώ το οπ στο κασετοφωνάκι. Ας μιλήσουμε για το τι συμβαίνει στην Ελλάδα αναφορικά με το θέμα του γάμου μεταξύ ανθρώπων του ίδιου φύλου.

«Δεν έχουμε κανένα δικαίωμα»

Ο Οδυσσέας Αναστασόπουλος και ο Νίκος Χατζητρύφων είναι ιδρυτικά μέλη της Σύμπραξης. Για την ακρίβεια, ο Οδυσσέας είναι ο πρόεδρος και ο Νίκος τέως πρόεδρος και νυν μέλος. «Το θέμα του γάμου μεταξύ ανθρώπων του ίδιου φύλου είναι πολυδιάστατο και αφορά πολλά και διαφορετικά επιστημονικά πεδία», εξηγεί ο Νίκος και συνεχίζει: «Στην Ελλάδα οι περισσότεροι πολίτες, αλλά και πολιτικοί, δεν έχουν γνώση πάνω στο συγκεκριμένο αντικείμενο, γι' αυτό και νομίζω πως οι απόψεις που επικρατούν στηρίζονται περισσότερο σε προκαταλήψεις και στερεότυπα.» Οι άνθρωποι που επιλέγουν να έχουν ερωτική σχέση με σύντροφο του ίδιου φύλου έχουν πολλούς λόγους για τους οποίους επιθυμούν να παντρευτούν με πολιτικό γάμο. «Ξέρεις πόσα δικαιώματα, περιουσιακά και μη, απολαμβάνουν εκείνοι που παντρεύονται και πόσα στερούνται οι ομοφυλόφιλοι; Υπήρχαν άνθρωποι που πέρασαν μια ολόκληρη ζωή με τον ομόφυλο σύντροφό τους κι όταν αυτός πέθανε, δεν είχαν απολύτως κανένα δικαίωμα πάνω στην περιουσία του.»

«Τα δικαιώματα που δίνει ένας γάμος και εμείς στερούμαστε δεν περιορίζονται φυσικά μόνο στα συνταξιοδοτικά, τα οικογενειακά δικαιώματα, τα δάνεια, αλλά και σε ηθικά, τα οποία για τους υπόλοιπους θεωρούνται δεδομένα», συμπληρώνει ο Οδυσσέας.

Το Σύνταγμα...

Αρκετές είναι οι χώρες που μέχρι σήμερα έχουν αναγνωρίσει την ομοφυλοφιλική συμβίωση ως σχέση από την οποία απορρέουν δικαιώματα ή που την έχουν εξομοιώσει πλήρως με το γάμο, όπως το Βέλγιο, η Ολλανδία, η Ισπανία, η Γερμανία, η Σουηδία, η Φινλανδία. Στη χώρα μας, αν και η διάκριση του φύλου δεν αναφέρεται ρητά ως προϋπόθεση, θεωρείται ότι, όταν ο νόμος μιλά για γάμο, εννοεί αποκλειστικά αυτόν μεταξύ ετεροφυλοφίλων. «Από τη συνταγματική προστασία του γάμου δεν μπορεί πάντως να συναχθεί απαγόρευση κάποιας μορφής νομικού δεσμού μεταξύ ομοφυλοφίλων που συμβιώνουν. Το κοινοβούλιο είναι ελεύθερο να θεσπίσει ή να μη θεσπίσει διατάξεις σχετικές με τέτοιας μορφής συμβίωση, αφού αυτή ούτε προστατεύεται ούτε και απαγορεύεται από το άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος»,

εξηγεί ο συνταγματολόγος, καθηγητής της Νομικής, Κώστας Χρυσόγονος.

...και οι «λευκοί» γάμοι

Ο Οδυσσέας και ο Νίκος μιλούν για τη φοβία και την ανωριμότητα, όπως λένε, της κοινωνίας να δεχθεί ότι υπάρχει και αυτό το κομμάτι του πληθυσμού, το οποίο μάλιστα δε διστάζει να διεκδικήσει ίση μεταχείριση στο ζήτημα του πολιτικού γάμου. «Όταν ένας άνδρας είναι ερωτευμένος μ' έναν άλλον άνδρα, έχει ανάγκη αυτή την οιοονεί ευλογία του γάμου. Γιατί να μην μπορώ να βρεθώ στο Δημαρχείο και να νομιμοποιήσω τη σχέση μου;», εξηγεί ο Νίκος. Οι «λευκοί γάμοι», οι γάμοι δηλαδή όπου ομοφυλόφιλοι παντρεύονται με ετεροφυλόφιλους κοινή συναινέσει, πολλές φορές και μέσω μικρών αγγελιών, είναι συχνό φαινόμενο. Φυσικά, υπάρχουν κι εκείνοι που παντρεύονται ετεροφυλόφιλους κρύβοντας συνειδητά το σεξουαλικό τους προσανατολισμό. «Οι γάμοι αυτοί γίνονται μόνο για να αποφευχθεί το βαρύ κοινωνικό στίγμα που ακολουθεί τον ομοφυλόφιλο. Για μένα είναι ανήθικο και φτηνό να μπλέξεις έναν άνθρωπο που δε φταίει σε τίποτα. Γιατί, δηλαδή, είναι προτιμότερο να δημιουργήσεις μια ανειλικρινή σχέση και να διατηρείς στα κρυφά μια ομοφυλοφιλική απ' το να μπορείς να μοιραστείς τη ζωή σου με αυτόν που πραγματικά θέλεις έχοντας και την αποδοχή της κοινωνίας και του κράτους;», προσθέτει ο Νίκος.

«Ζευγάρια σαν όλα τα άλλα»

Αναρωτιέμαι αν τους ενδιαφέρει πραγματικά να τους αποδεχθεί μια κοινωνία που οι ίδιοι θεωρούν ανώριμη και αδαή στο συγκεκριμένο θέμα. Ο Οδυσσέας μού απαντά σχεδόν αυτόματα. «Δεν είναι ειλικρινής αυτός που λέει ότι δεν τον ενδιαφέρει η αποδοχή από τους άλλους ανθρώπους. Σαφώς και επιζητούμε την αναγνώριση, αφού η έντονη απόρριψη που βιώνουν τα ομόφυλα ζευγάρια επηρεάζει βαθιά την καθημερινότητα και τη ζωή τους.» Η Δήμητρα Κογκίδου είναι καθηγήτρια Ψυχολογίας του ΑΠΘ, ειδικευμένη στα θέματα του κοινωνικού αποκλεισμού, των μονογονεϊκών οικογενειών και του κοινωνικού φύλου. «Νομίζω πως η προοπτική μιας κοινής ομοφυλοφιλικής ζωής επικυρωμένης και με τη θέσπιση του πολιτικού γάμου άρχισε να κερδίζει σταδιακά έδαφος. Τα ομόφυλα ζευγάρια είναι και αυτά ζευγάρια σαν όλα τα άλλα, δηλαδή άνθρωποι που ερωτεύτηκαν και που στην καθημερινότητά τους αντιμετωπίζουν ορισμένες πρόσθετες δυσκολίες. Μέσω του γάμου, λοιπόν, θα μειωθεί το κοινωνικό στίγμα και έτσι η προσοχή μας θα στραφεί όχι πια στη δομή της οικογένειας, αλλά στο τι κάνει πραγματικά η οικογένεια. Επιπλέον, η υποστήριξή τους δεν σημαίνει ότι προωθείται η αποσταθεροποίηση του παραδοσιακού μοντέλου οικογένειας».

Σημείωση: Η συνέντευξη δόθηκε στο *Sunday*, ένθετο του *Αγγελιοφόρου της Κυριακής*, 25/11/07.